

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden este (vasárnap kivételével).

Szám 1 krajczár.

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva vagy vidéken postai megküldéssel: egy hónapra 60 kr.

Esti Hírlap

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
V. ker., Honvéd-utca 4. szám.Szerkesztési órák:
délután 2 óráig délután 3 óráig.

Kiadóhivatal nyitva egész nap.

Szerkesztési telefon: 686.

Kiadóhivatali telefon: 382.

Budapest, apr. 7.

Andrée egykori kísértője
Elkholm kétségbe vonja,
hogy a sarki léghajós
Alaskába érkezett volna.

Besse község lakosait
nyílt levélben szólítják fel,
hogy távolítsák el falujok-
ból Zimándi társát Zele-
nyák plébánost.

Bécsi heccz Budapestén.

Bécsi tüntetés volt az este Budapestén. És hogy ez megtörténhessen, végbemehessen, a magyar állami rendőrség terjesztette ki rá szárnyait s megoltalmazta teljes hatalmával a tüntetőket, a kötekedőket. Garázdaságukat hivatalos hatalom alá helyezte. Ez a szomorú és magáról megfélemezett policziális eljárás tette lehetővé, hogy egy bécsi színésztrupp föllépett egyik orfeumban, ledarált valami előadást tökéletesen üres nézőtérre, melyen csak a rendőri tisztviselők, detektívek s az orfeum személyzete foglalt el egy pár sor széket. Közönség nem volt, a kassa üres maradt. A vállalkozásnak kudarc, de nekünk is fölháborító, mert megtörtént egy hitvány tüntetés. Az tudniillik, hogy egy bécsi trupp megmutathatta, hogy ő csak azért is német színi előadást tart Budapestén, mert itt nem kell német színészet. Rendőrségünk pedig oltalmat biztosított neki, hogy csak tessék kötekedni.

A német színészet elvesztette hajlékát Budapestén. Hogy vissza ne nyerje, a főváros magyarosodásának és nemzeti jellegének érdeke. Különben is itt a színházjáró közönség, az értelmiség magyar. Idegen ajku a napszámos osztály egyik része, mely bevándorol munkáért és néhány ujonérkezett család. Magyar színházaink részint állami segélyvel, részint magánosok vagyonának kockázatával töltik be hivatásukat. Ezeket német színészet versenyével rontani, hogy egy portyázó vagy kóborló trupp elvigye innen a pénzt, hol van itt ráció? De a bécsi színészet tolakodik pénzért és tüntet szemérmetlenül. A Vigszínházból kikergették csufosan. Ezt zsebre rakta. Az Orfeumba került hát be. A társulat primadon-

nája kijelentette, hogy csak azért is eljön, mert itt nem szeretik a bécsi színészeket. Nem bánja, ha letépi róla a ruhát, de megmutatja, hogy föllép. Föl is lépett. Ruháját le nem tépték, mert nem akadt, aki foglalkozzék vele. A közönség egyáltalában kíváncsi se volt rá. De a bécsi tüntetés mégis csak megtörtént, s nekünk zsebre kell rakni.

Vegyük hozzá mindezekhez, hogy Bécsben folytonosan szidnak és gyaláznak bennünket. A Reichsráthban, a politikai értekezletekben, a tartománygyűléseken úgy mint a kereskedelmi kamarákban, a választók előtt mondott képviselői beszédekben, a lapokban mindenütt galádul mocskolnak, mert nem szedhetik eléggé Magyarország zsirját. Elneveznek kitartott személynek bennünket igazi osztrák perfidiával, mert hiszen ki tud valamit arról, hogy valaha Ausztria áldozatot hozott. Mindig csak harácsol, kobozott és nyuzott. Ugyan hát mit kell tartani ilyen körülmények közt egy vándor színésztruppól, mely ide jön tányérozni? Ilyen szemérmelenséggel hozzák talán a civilizációt, teljesítenek valami missziót? A szedett, vedett trupp talán különb a magyar színészeknél? Hogyan kell fogadni az ilyeneket, kik ellenséges táborból sompolyognak hozzánk, hogy pénzt kapjanak. Ide nem kellene bocsátani.

De eljöttek ám, hetykén, arczatlanul. Mit nekik lenezés, harag, visszatartás. Ők számítanak egy hulladékra, a lakosság valamely rétegére, és annak forintjaira. A haszonért képesek kitenni magokat. Hogy feljök sem nézett a közönség, ez megérdemlett jutalmuk. De nekünk nem vigasztalás, hogy Magyarország fővárosa lakosságának ilyen inzultusokat kell eltűrni, és Bécsből kiszemelhetik éretlen hecczek számára akármikor egész biztosan, és hivatalos hatalom védi ellenünk, hogy az osztrák kötekedést végbeviessék komédiás karavánok.

Budapest április 7.

+ Az országgyűlés a királynál.

A magyar országgyűlés hódoló feliratának átnyújtásakor — mint értesülünk — Szilágyi Dezső képviselőházi elnök fog beszédet intézni az uralkodóhoz. Itt megemlítjük, hogy a hivatalos lap mai száma hozza a lapunk tegnapi számában

közölt szertartást, amely szerint az országgyűlés fogadása a budai kir. várpalotában végre megy.

+ Az április 11-iki törvény. A hivatalos lap közli, hogy megjelent az Országos Törvénytár 1898. évi 5. száma a következő tartalommal: V. t.-czikk: Az 1848-ik évi törvények megalkotása emlékének ünnepléséről.

A kongruáról.

— A közoktatásügyi bizottság jelentése. —
(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

A Házelnök Szilágyi Dezső erélyes sürgetésének meg lett a fogantatja. Tuba János előadótól ma megérkezett a közoktatásügyi bizottság jelentése a nem katolikus kongruáról. Jellemző hogy a Ház elnökségének kellett intézkedni, hogy a beküldött jelentést, a közoktatásügyi bizottság elnöke, Csáky Albin gróf aláírja.

A közoktatásügyi bizottság jelentése így hangzik:

«A lelkészi jövedelem kiegészítéséről» szóló törvényjavaslat ismét egy határozott és nagy előrelépés ama tradicionális magyar egyházpolitika terén, mely a történelmi fejlődés alapján állva, az állam és az egyház tárgyi hatáskörének gondos szétválasztása mellett nemcsak nem tekint közönynyel az egyházaknak az állami cselekvések megvalósítását és előmozdító működését; hanem a törvényesen bevett vallásfelekezeti feladatok megoldásában — a felmerülő szükséghez és fenforgó viszonyokhoz képest — anyagilag is mindig támogatni kész.

A jelen törvényjavaslat azon a ponton siet az egyházak segítségére, a hol a szükség valóban a legégetőbb és oly állapotok megszüntetését célozza, melyek miatt már régen és méltán szégyenkezett a magyar közvélemény. Kizárólagos célja ugyanis e törvényjavaslatnak az egyházak anyagi erejének elégtelensége következtében rosszul javadalmazott és a megélhetés súlyos gondjaival küzdő lelkészek anyagi helyzetén segíteni és részükre az állásukhoz illő tisztességes megélhetésnek minimumát állami hozzájárulással — az egyes felekezetek óhajához és meg-megújuló sürgetéséhez képest — intézményszerűen biztosítani.

Ha már az állam nem zárkozhatik el ama feladat elől, hogy a törvényesen bevett vallásfelekezetek sikeres működését tőle telhetőleg előmozdítsa: igen természetes és indokolt, hogy gondoskodó figyelmével sorban is az anyagi gondok miatt magasztos hivatásuknak teljes odaadásai nem elhető lelkészek helyzetének javítására irányul; mert hiszen az egyházak működésének sikere legfőképpen a lelkészi kar munkásságától függ, a néppel folytonos és közvetlen érintkezésben lévén, a nép életére irányzatára, vallási és erkölcsi fejlődésére kétségtelenül legnagyobb befolyással van.

E feladat előlépése a javaslat — a bizottság felfogása szerint is — a leghelyesebb, a legjobban megválasztott uton törekszik.

Amaz alapelvből indul ki ugyanis, hogy a lelkészeknek állásukhoz illő el-

látásról gondoskodni az egyházak terh és kötelessége; és hogy e szerint a állami támogatás csak ott és akkor való helyén, ahol és amidőn az egyházak a teher viselésére és kötelesség teljesítésére elegendő anyagi erővel nem rendelkeznek; ehhez képest tehát a javaslat nem a lelkészek állami fizetésének, hanem a legtöbb nyugat-európai állam példája után indulva, az elégtelen lelkészi jövedelmek állami kiegészítésének rendszerét fogadta el, mely egyaránt megfelel a magyar állam részéről az egyházakkal szemben eddig követett eljárásnak, úgy mint az egyházak autonómikus szervezetének és az állam pénzügyi érdekeinek is.

A javaslat minden rendelkezése a törvényesen bevett vallásfelekezetek közötti jogegyenlőség és viszonzás nagy elvén nyugszik, az nyer alkalmazást amaz intézkedésében is, hogy miután a latin, görög és örmény szert. kath. lelkészek kongruájának rendezése — a kath. egyház különleges közjogi állásánál és e rendezés külön jogalapjánál fogva — e törvényjavaslatban megoldást nem nyerhetett; annak folyamatban levő külön rendezése bekövetkeztéig, a legszűkebb anyagi viszonyok között élő kath. lelkészek jövedelmének kiegészítése iránt is történik ideiglenes gondoskodás. Ez vezérelte a közoktatásügyi bizottságot maga a vallás- és közoktatásügyi miniszter részéről előterjesztett ama módosítások elfogadásában is, melyek a javaslat 6., 7., 8. és 9. §-ainak hatályát és az azokban foglalt jogvédelem biztosítékát a jövedelmi kiegészítést élvező kath. lelkészekre is kiterjesztik.

Az eredeti szövegezés ugyanis a kath. lelkészek jövedelmének kiegészítésére fordítandó összegek megvonására nézve a kormánynak feltétlen és korlátlan rendelkezési jogot biztosított; már pedig a jogegyenlőség és igazságosság megkövetelik, hogy ők is a többi törvényesen bevett vallásfelekezetek lelkészeivel egyenlő jogvédelemben és elbánásban részesüljenek, hogy a kath. lelkészek jövedelmének kiegészítése is csak előzetes egyházhatósági fegyelmi eljárás után legyen elvonható, és hogy az elvonást kimondó miniszteri határozat ellen a kath. egyházhatóság is panaszjoggal élhessen a közigazgatási bíróságnál.

Nem sérti, sőt érintetlenül hagyja a javaslat az egyes vallásfelekezetek autonóm jogkörét sem, az állam részére a felügyeleti jognak csak azt a mértékét biztosítván, mely a jogok adójának, az állami támogatás intézményszerű biztosításának természetes folyamánya és melyről az állami nagy érdekek sérelme nélkül le nem mondhat.

Ugy a lelkészi létminimum összegének, mint a lelkészi jövedelmek ez összeg erejéig volt kiegészítésére kitűzött határidőnek megállapításánál gondos figyelemmel volt a javaslat az állam pénzügyi helyzetére is.

A létminimum összegét a lelkészek nagyobb vagy kisebb kvalifikációjához képest, mely megkülönböztetés úgy egyházi, mint állami szempontból csak helyesebb, 1600, illetőleg 800 koronában állapítja meg, mely ha talán a lelkészi állás kiváló fontosságával nincsen is egészen arányban, ha gondtalan életet nem is biztosít: kétségtelenül a

A MAGYAR HIRLAP melyet FENYŐ Sándor szerkeszt, a legelterjedtebb és a legerdekesebb napilap. Teljesen független minden párttól. Iránya szabadelvé, magyar és demokrata. A MAGYAR HIRLAP-nak főmunkatársai: JÓKAI Mór, BRÓDY Sándor, IGNÓTUS, KAZAR Emil, MARKUS MIKSA, BARSONY István, HELTAI Jenő stb. A Magyar Hírlap kedvezményei: Az ILLUSZTRÁLT GYÖNYÖRÜ 48-as ALMANACH, amit az új előfizetők ingyen kapnak meg. Jókai most folyó új regényét szintén ingyen küldjük az új előfizetőknek. Az ESTI HIRLAPOT vidéken 45 krért, a fővárosban 80 krért rendelhetik meg az előfizetők. A KIS VILÁG című kitűnő képes gyermeklap ára negyedévre az előfizetőknek csak 50 kr. Az ÉVSZAK című remek divatlap ára negyedévre csak 80 kr. A MAGYAR SZALONT a MAGYAR HIRLAP-pal együtt harmaddáron rendelhetni meg. A MAGYAR HIRLAP előfizetési ára: negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. Mutatószám 3. — A MAGYAR HIRLAP kiadóhivatala: Budapest, V., Honvéd-utca 4.

lelkési karnak ezreit fogja a minden-napi kenyér súlyos gondjától megmen-teni annál is inkább, mert a lelkési jövedelmek megállapításánál a feiszámítandó jövedelmekre és levonandó kiadásokra nézve a javaslat valóban oly méltányos alapelveket szab meg, hogy a jövedelmi kiegészítéssel ellátandó lelkészek tényleges javadalma az 1600, illetve 800 koronával minden-estre jelentékenyen nagyobb lesz.

Különben a megállapított létminimum megfelel a nyugotai államok lelkészei jövedelmi átlagának; és az állam e gondoskodása kétségtelenül jótékonyan fog kihatni a már fenyegető lelkészhiány veszedelmének elhárítására is.

A jelen javaslat törvényre válása, ha nem is közvetlenül, mert hiszen ez nem is volt célja, de közvetve minden-estre könnyíteni fog egyes, egyházi járulékokkal túlterhelt egyházak anyagi helyzetén is, legalább a túlterhelés emelkedésének elejét veszi; mert fel-menti őket annak gondjától, hogy rész-szül dotált lelkészeik fizetésének elke-rülhetlen emeléséről a saját terhükre gondoskodjanak.

Ha mégis merültek föl az érdekelt körök részéről e javaslat ellen aggodal-mak: azok túlnyomó részben a törvény-javaslat nyíltan kifejezett céljának és egyes intézkedéseinek határozott félre-értéséből vagy az állam pénzügyi helye-zetével nem számoló túlzott követelése-kből származnak.

Azokat az aggodalmakat pedig, mely-ek némi alappal bírnak, — hiszszük — el fogják oszlatni és közmegnyugvást fognak kelteni a törvényjavaslaton ma-gának a vallás- és közoktatásügyi miniszternek előterjesztésére a bizottság által tett érdemleges módosítások, melyek azonban a javaslat alapelveit érintelle-nül hagyják.

(A jelentés itt felsorolja a módosítá-sokat, amelyeket a Magyar Hírlap márczius 29. és 30-iki számában kime-ritően ismertetett a bizottsági tárgyalás-ról hozott részletes tudósításaiban. A szerk.)

Tisztelt képviselőház! Tény — maga a miniszteri indoklás is hangsúlyozza — hogy a törvényjavaslatban foglalt rendelkezések minden jogos igényt tel-jes mértékben nem fognak kielégíteni; de tény az is, hogy közéletünk egyik nyílt sebére mindenestre nyújtanak enyhítő balszámot. És miután e javas-latnak törvényre válását nemcsak a hitéletnek az állam előtt sem közömbös nagy érdeke nemcsak a szegény lelké-szek tarthatatlan helyzetének javításában megnyilatkozó kulturális és humanisz-tikus tekintetek, de más igen fontos állami szempontok is sürgetően követel-lik; és miután e javaslat nagy és égető szükségét — helyesen megválasztott uton és formában — az állam és egy-ház jogos érdekeinek és jogkörének gondos figyelembevételével elégít ki: van szerencsém a törvényjavaslatot — módosított szövegben beterjesztve — a t. Háznak elfogadásra ajánlani.

Tanitók parlamentje.

— Az Esti Hírlap tudósítójától. —

Ma délelőtt 10 óraker tartotta alakuló közgyűlését a tanitók par-lamentje. Hivatalos neve: *Magyar-oroszági Tanitók Országos Bizott-sága*. Parlamentnek nevezzük, mert Magyarország 261 tanítóegyletének képviselői rendszerén épült. Termé-szetesen mai alakulásakor még távolról sem érte el azt a czélját, hogy hazánk minden tanítóegylete képviselne volna magát.

Ma csak a megyei hivatalos tan-tesztületek nagy része küldte el kép-viselőit, amely egyletek a községi és állami tanítókon kívül inkább csak a protestáns és izraelita tani-tókat foglalja magába. Azonban a katolikus tanítóegyletek elzárko-zottsága is mindinkább enged. Sőt még egy gör. kath. egylet is: a «Mariana Görög-Katolikus Tanító-egylet» is belépett a magyar tanitók parlamentjébe.

Hogy alkotmányunk helyreállításá-

óta mért csak a negyedik évtized-ben alakul meg 26 ezer tanitónknak az a központi organuma? Ennek a volt tanügyi kormányok [az okai. 1878-ban *egyenesen a hatalom tiltó szava akadályozta meg létre-jöttét*. Azóta az egyetemes tanító-gyűlések által választott egy-egy bizottság gyakorolta a közvetítő sze-repet a kormány és a tanitóság közt, persze csak olyan gyarló mó-don, amilyen keletkezése volt, mely-nek következtében a bizottságot sohasem tekinthetjük összes tanító-ságunk képviselőjének.

Ez az organum a mai alakulá-sal életre kelt. Nagy nemzeti érde-kek kívánják, hogy erőteljesen tel-jesítse feladatát. Szent földatok kívánják, hogy sem az egyletesdi játék formaságaiba, sem a sajnosan meglévő személyi harcokba ne merüljön el a közérdek. Sem a ta-nitók közérdeke és még kevésbé az osztályérdekeknél magasabban álló nemzeti érdekek.

Nem hallgathatjuk el, hogy a ma megalakult tanitói parlament már is két hibát követett el.

Először is a nagyobbik hiba, hogy semmit sem végzett el ma. Még olyan fontos javaslatokat is, mint a Nagy László javaslatai, az igazgató tanácshoz utasította.

Második hibája, hogy nem a ma-gyar tanitók otthonában: a tanitói kaszinóban gyűlésezett és ezzel el-lentébe helyezkedett a fővárosi tanitóság egy nagy kontingensével. A régi bizottság gyűléséről, a megalakulásától és az új nagy-bizottság gyűléséről a következő részletes tudósításunk szól:

A régi bizottság gyűlése.

Lakits Vendel megnyitó beszédét a gyűlés titkára olvasta föl. Kiemeli a megnyitó *az aradvidéki tanítóegylet* érdemeit, melynek köszönheti a tanitó-ság, hogy a tanitók szövetségének esz-méjét három évtizeden át nem engedte elaludni. *Wlassics* érdeme, hogy a tanítóegyleti élet föllendült és így az egyesületek szövetségének üdvös mun-kájához is van reményünk. Sajnos, hogy a felekezeti egyesületek jórészt még mindig távol állanak. Legközelebbi czélja a szövetségnek: 600 frtos fizetés-minimumot állítani be törvényünkbe.

A megnyitó beszéd előtt és után iskolás gyermekek énekára énekelt el a nagy tornaterem háttéréből a Him-nuszt és a »Hazádnak rendületlenül«.

Elnök javaslatára a gyűlés *Wlassics* miniszterhez a következő táviratot in-tézte.

A »Magyarországi Tanitók Országos Bizottsága« ma tartott közgyűlése hódolatteljes tisztelettel üdvözli Nagyméltósá-godat, hazai közoktatásügyünk lánglelkű és nagyérdemű vezérét és áldásos műkö-désére, Isten áldását kéri. *Lakits* Vendel elnök.

Péterffy Sándor az 1848-iki esemé-nyek történetét olvasta fel.

Hajós Mihály titkár jelentése költői lendülettel szól a nap fontosságáról, melyen a tanitóságnak szövetsége léte-sül. Majd felsorolja a régi alapon állott bizottság végzett munkálatait. Felpanaszolja, hogy a tanitóságnak nem adta meg a kormány a kedvezményes vas-uti jegyeket; sőt még körutazási jegye-ket sem kaptak, melyet kiválóbb tanítóiak számára kértek jutalmul. Ugyancsak az ál-lami czimert is csak 50 frt lefizetése felté-telével engedni használni a kormány. Örömmel jelenti, hogy elagott nyugdíj-jogosulatlan tanitók számára 10.000 frtot vett föl a kormány költségvetésébe. Jelenti továbbá, hogy a 100 ivre ter-jedő tanügyi kongresszusi napló meg-jelent. Megemlékezik *Szalhmáry* György és *Brassai* Sámuel elhunytáról. Jelenti

továbbá, hogy eddig már 52 egyesület jelentkezett belépésre. A titkári jelen-tést a közgyűlés tudomásul veszi.

Ezután *Lakits* Vendel, a régi bizott-ság elnöke elbucszik a régi bizottságtól, melyet még az 1890-iki egyetemes gyűlés küldött ki és később az 1896-iki egyetemes gyűlés megerősített. Kívánja, hogy az együtt végzett nyolcz évi mű-ködés mindenikben a legszebb emléke-ket őrizze meg. Végül pedig felhívja a megjelenteket a képviselői közgyűlés megalakítására.

A megalakult közgyűlés.

Göbel János korelnök nyitja meg a képviselői közgyűlést. A jegyzőkönyvet *Sófalmi* György korjegyző vezeti. Elnök *Lakits* Vendel javaslatára kimondja, hogy mivel a fővárosi egyleti képviselőkből nem telik ki az igazgató ta-nács létszáma. ezért a volt igazgatóta-nács régi tagjai megmaradjanak az igazgatótanácsban. Elfogadjatik.

Az *indítványok* során tárgyalásra került a *háromszékmezei tanítótestü-letnek* kétrendbeli indítványa, 1. A felvé-teli díjaknak az ifjúsági könyvtárakra való fordítása, 2. Az óvónő- és tanító-képzőkben dívo felvételi vizsgálatoknak el őrlése, minthogy ezek bizalmatlansá-got jelentenek az illető előkészítő isko-lákkal szemben. Az új igazgatótanács-hoz utasították.

A *Besztercz-Nászdómezei tanító-testület* az ifjúsági könyvtárakra való művek összeállítását kéri. Ugyancsak kívánja, hogy az állam által kiegészített fizetésű tanitók kötelezessenek a hiva-talos megyei tanítótestületbe való belépésre. Az igazgató tanács-hoz utasították.

Lederer Abraham indítványozza, hogy, mivel folyó évi decz. havában 30 éves évfordulója lesz annak, hogy az 1868. XXXVIII. t. cz.-et ő felsége szentesítette, ezt az évfordulót lehetőleg minden magyar népiskola megünnepelje. Ugyancsak *Lederer* indítványozza, hogy a megjelent a tanügyi kongresszusi napló szerkesztőinek, minthogy ez a napló még a nemzetközi kongresszusok naplóján is teljes terjedelmével és ki-fogástalan tartalmával, a közgyűlés közönlétét fejezze ki. Elfogadjatik.

Winkler Agoston (Ilava) indítvá-nyozza, hogy a több jellegű iskolákkal bíró községekben tiltassék meg évközben az iskolacsereberélés. Az igazgató tanács-hoz utasították.

Volenszky Gyula indítványozza, hogy hasson oda az országos bizottság, hogy az elemi iskolai tanitói, illetve tanitónői oklevél alapján az egyetlen oly rend-kívüli hallgatói lehessenek, melynek jogával kellő haladásukat collóquiumok-kal beigazolva, az alap-, szak- és peda-gógiai vizsgára bocsáttassanak. Indítvá-nyozó azzal indokolja javaslatát, hogy az elkerülhetetlen tanítóképzési államosítás emelni fogja a tanitói okle-vél értékét. Ezzel az oklevéllel az eddig megkívánt és rendszeren hamarosan meg-szerzett érettségi bizonyítvány nem érhet föl egy magasabb nivóju tanitói oklevél-lel. Másrészt a klasszikus nyelvekből pótlóerősségi volna követelendő. Azután az egyetem bölcsészeti fakultása sem szenvedne ezáltal, mert a kollékviumok és vizsgálatok főadata van hivatva az egyetemi színvonalat megtartani. Végül külföldi példákra hivatkozik az indít-ványozó.

Ez az indítvány is az igazgató tanács-hoz utasították.

Nagy László képezdei igazgató a következő nagyérdemű indítványokat teszi meg:

1. Tekintettel az alapszabályok 2. §. e) pontjára, a mely kimondja, hogy az Országos Bizottság az ösz-szes tanitók érdekeit felekezeti, nem-zetiségi és az iskola jellegére való tekintet nélkül képviseli és előmoz-dítja: mondja ki a közgyűlés, hogy a fővárosban *középponti iroda* léte-sítését szükségesnek tartja, a mely a levelezéseket végzi, az Országos Bi-zottsághoz forduló ügyes-bajos tani-tók ügyeit elintézi, a mely általában az érintkezést a középpont és a vi-dék közt állandóan fenntartja.

2. Tekintettel az alapszabályok 2. §-ának első pontjára, a mely kimondja,

hogy «az Orsz. Bizottság» felkarolja a tanitók közös társadalmi ügyeit; elismerve továbbá, hogy a pangó ta-nitói egyesületi élet felelevenítésére s általában a tanitói társadalmi tevé-kenység ujjá alakításra szorul: mondja ki az Országos Bizottság közgyűlése annak szükségét, hogy a vidéki na-gyobb városokban egy középponti helységekben *tanitói otthonok* léte-sítése által erős tanitói társadalmi középpontok szerveztessenek.

3. Egyrészt a tanítóegyleti gyű-lések tartalmasakká és értékesekké tétele végett; másrészt a tanitók ön-képzésének előmozdítása érdekében mondja ki szükségesnek az Orsz. bi-zottság közgyűlése, hogy a tanító-egyleti közgyűléseken s a köri gyűléseken mindig, a nagy városokban, mint tanitói társadalmi középpontokon pedig időnkint a tudományokból a tanitók számára *tudományos vagy gyakorlatias irányu előadások* tar-tassanak.

Mindhárom indítvány az igazgató tanács-hoz utasították.

Saskeöy József főr. tanító indítvá-nyozza, hogy az Orsz. Bizottság vagy-onából alap létesítsék, melyből a nemzetiségi vidékeken lakó ama tanitók jutalmaztatnának, kik a magyar nyelv-ápolása s magyar államaszme terjesz-tése érdekében érdemeket szereztek.

Kiadatik az igazgató tanácsnak.

Végül az elnök kiküldi a szavazat-szedő bizottságot. *Tiszviselőkül* kandi-dáltaknak: Elnök: *Lakits* Vendel. Alelnökök: *Gööz* József dr., *Somlyay* József, *Schneider* István (Pécs), *Vass* Mátyás (Szeged). Titkár: *Hajós* Mihály, Jegyzők: *Gerley* Széver, *Kapi* Rezső, *Szabó* Dezső, *Sófalmi* György (Arad), *Sziklay* P. Gyula (Nagybecskerek). Pénztáros: *Kurz* Sámuel, Ellenőr: *Schön* József. Levéltáros: *Koncsek* Lajos.

Igazgató tanácsába pedig: *Bokor* József dr., *Böngérffy* János, *Ember* János, *Ember* Károly, *Groó* Vilmos, *György* Aladár, *Józsa* Mihály, *Lederer* Abraham, *Móra* István, *Moussong* Géza, *Nagy* László, *Peres* Sándor, *Péterffy* Sándor, *Schäffer* Sándor, *Szabó* László, *Szöke* István, *Trájlér* Károly. A szavazatok összeszámítása lapunk zártakor még folyik.

Kossuth Lajos gyalázói.

— Az Esti Hírlap tudósítása. —

A *szatmár-németi* függetlenségi és 48-as párt, — mint nekünk írják — *Uray* Géza volt képviselő elnöklete alatt tartott ülésében határozatképpen kimondotta, hogy a Kossuth ellen elkö-vetett rágalmozóktól undorral fordul el és őket megvetéssel sújtja. Elhatározta továbbá azt, hogy husvétkor népgyűlést rendez ez ügyben, amelyre a város polgárságát pártkülönbőség nélkül meg-hívja.

Zelenyák ellen.

Bentsik László mezőturi ügyvéd, a Mezőturi Híradó felelős szerkesztője nyomtatott nyílt levelet küldött szét *Besse* község lakosaihoz, a melyben, mint bessei születésű fel-hívja földieit Zimándi könyvének fordítója, *Zelenyák* plébános elleni fellépésre.

A nyílt levél így hangzik: **Nyílt levél Besse község lakosaihoz.**

Vérem! Kedves Atyámfiai! Csendes falusi magányotokban bizo-nyára nem is tudjátok, mily mérges kigyót melengettek kebleteiken. Nem tudjátok, hogy egy *gyalázatos rágal-mozó és hazaáruló van köztetek*, aki míg köztetek van szőgyent és gyalaza-tot hoz falutokra, amely nekem is szülő-falum. En pedig sokkal jobban szeretem szülőfalumot, semhogy azon csak egy perczig is eltérjem a gyalázatot. Megmondom néktek, hogy ki ez a hazaáruló és azt is, hogy miért. Hogy ki volt *Kossuth* Lajos, azt ti épen

olyan jól tudjátok, mint én, mert hiszen apáitok ott küzdöttek az ő táborában a Szabadságért, Egyenlőségért és Testvériségért. Azt is jól tudjátok, hogy mióta ezen a földön, amelyet Magyarországának neveznek, magyarok laknak, e haza oly nagyfiát, mint Kossuth Lajos, nem szült. De tudjátok azt is, hogy Kossuth Lajos, aki maga volt a megtestesült önzetlenség, egész, majdnem egy századra terjedő életét, egyedül csak a hazának szentelte, aki oly forrón, oly híven és oly igazán szerette hazáját, a mint mi mindnyájan nem tudjuk és aki mégis hazállanná vált és aki még 92 éves korában is két kezével kereste meg kenyerét.

Hogy kije volt Kossuth Lajos a magyar nemzetnek, azt megmutatta az a részvét, amelylyel a magyar nemzet nagy halottját eltemette és amely temetésben még királyok sem részesültek. Igen, mert Kossuth Lajos neve és emléke minden igaz magyar szívébe van vésvé.

No hát tudjátok meg, hogy *akad egy magyar aláíró pap, Zimándi Ignác* törökbalinti plebánus, aki »Kossuth Lajos a történelem ítélszéke előtt« című könyvet írt, amelyben *Kossuth Lajost*, akinek emléke minden magyar előtt szent, részeges korhelynek, tolvajnak, sikkasztónak és orgyilkosnak nevezte. És tudjátok meg azt is, hogy *ezt a könyvet dr. Zelenyák János, a ti falutokban lakó római kat. plebánus fordította* német nyelvre és a könyvet kiadták — Bécsben. Ha tehát *dr. Zelenyák János* vállalkozott e gyalázatos rágalom terjesztésére, ő épen olyan aljas lelkű bűnös és hazaáruló mint Zimándi Ignác.

Tudjátok-e, hogy e két Belzebub zsoldosa és nem Isten szolgája nagyobb bünt követt el, mint a tolvaj, nagyobb mint az orgyilkos, mert Zimándi és Zelenyák merényletet követtek el a nemzeti közérdeket és becsület ellen, sebet ütöttek az egész nemzet szívére.

Ugyan mondjátok meg, hogy egy becsületen rágalmozó és hazaáruló méltó-e arra, hogy közzétesse, akik a hazának mindig hű fiait voltak, az isten igéit hirdesse? Hát ti tirtitek azt, hogy egy idegenből közlétek szakadt sehonnai szegyet hozzon szülőfalunkra, *tirtitek azt, hogy Besse községet egy hazaáruló nevével kapcsolatban emlegesse az ország?*

En hiszem, hogy Zelenyák János dr. gyalázatos és aljas rágalmaírói ti még semmit sem tudtok, de azért vagyok én a ti atyátok fia, hogy figyelmeztesselek és felhívjalak benneteket, hogy a *hazaárulót tovább egy percig se tirtjétek meg magatok között.*

Igaz, hogy a hazaárulóval szemben az elégtétel vévésnek semmi módja sem lenne elítélhető, én azonban mégis óva intlek benneteket, *nehogy kezeiteket a rágalmozó és hazaárulóval beszélgetés, undok lelkének porhüvelyét ne bántátok, hanem felekezeti különbség nélkül álljatok össze és menesszetelek egy küldöttséget Vaszary Kólos herceggel szembe, hogy Zelenyák János falutokból haladéktalanul távoztassa el, mert ti hazaárulót nem tirtíthatok magatok között. És aki közzétesse becsületes ember, az ezzel a *bépközlő szöveg nem áll, őt hazafianak és polgártársának, de még csak lelkiatyjának sem tekintheti.**

Ennek az embernek csak egy büntetése lehet: a *megvetés*. Mert ne higgyétek azt, hogy a halál a legnagyobb büntetés. Oh! sokkal nagyobb ennél egy egész nemzet megvetése. *Hadd bujdosoljon e hazaáruló, mint Ahasvér faluról-falura, érezze, hogy mindenütt és mindenki undorral és megvetéssel fordul el tőle, ne találjon sehol soha nyugtot, mint az üldözött vadat tűzre őt szüntelen mardosó lelkiismerete. Bizony mondom néktek, sokkal nagyobb bűnhődés ez a halálnál.*

Kövessetek el a törvény korlátain belül mindent, hogy a rágalmozó falu-

lokból *eltávolíttassék*, mert ha meg-tirtitek őt magatok közt, akkor az örökkévaló Isten előtt ti lesztek felelősek azért a szégyenért és gyalázatért, melyet *Zelenyák János dr.* falutokra hozott. — En figyelmeztettelek benneteket, én meg tettem kötelességemet.

Majd meglátom, hogy méltó atyáimiai vagytok-e? Mező-Tur, 1898. április 6.

Bentsik László dr., köz- és váltóüggyvéd, a »Mezőturi Híradó« felelős szerkesztője.

A szocialista mozgalom.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

A tavaszi munkaidő beálltával a munkásigazolmányok kérdése teszi újra aktuálissá a földmives munkások szocialista mozgalmát.

Bajai levelezőnk arról értesül, hogy amióta a munkásigazolmányok *Felső-Szent-Ivánra* megérkeztek, a szocialista munkásnép hangulata felette izgatott. A faluban azt hangoztatják, hogy ők inkább nem vállalnak munkát, sem hogy munkásigazolmányt váltsanak. Kivételt képeznek a német ajku munkások, akik közül huszan tegnap megváltották igazolványukat. Ezek azonban meg is járták, mert a község házából haza menet, a szocialisták megtámadták, munkásigazolványaikról erőszakosan megfosztották és az így hatalmukba kerített igazolványokat ronggyá tépték. A támadásból azért nem lett nagyobb verekezés, mert a megtámadottak látva a szocialisták túljelét, ijedten megfutamodtak. *Felső Szent-Ivánon* ezidő szerint százötven munkás nem szerződött aratásra.

Bécs-Szent-Lamásról írják, hogy ott a csendőrség *Szendula* Sándor nevű földmivesnél házkutatást tartott és a »Földmivelő« című szocialista lap kilenc példányát lefoglalta. *Szendula* maga a házkutatás idején nem volt otthon és így a csendőrök csak feleségével tárgyalhattak. A tapintatos csendőrök távozásukkor azt az izenetet hagyták vissza *Szendulának*, hogy úgy próbáljon valahova menni, hogy bárhol is előtalálnák a határban, nyomban leövik. Ilyeténkép *Szendula*, aki kizáróan két keze munkájának keresetere van utalva, kereset után nem nézhet. Az ok, amely miatt a csendőrség *Szendulát* lelővéssel fenyegeti, az, hogy ő *Agoston Vincze* nevű társával a múlt héten szerb lapokért *Adára* rándult. Ott azonnal le-tartóztatták őket, hazatoloncolták és azóta nap-nap után még éjjel is a csendőrség és rendőrség zaklatásainak van kitéve.

Várkonyi szökéséhez a következő sorokat kaptuk:

Tekintettel az *Esti Hírlapnak* a tegnap közölt híremhez fűzött zársóira kérem konstatálni, hogy én csupán azért közltem a hírt, mert engem a Várkonyi ellen sok lap részéről megindult hajszá felháborított, mely a *békes indultatú férfiu* veszedelmes forradalmárnak tüntette fel. Hogy Várkonyinak különben is határozatlan alakban hangoztatott aggodalma nem alaptalan, igazolják birtokomban levő adatok, többiek között levelek, melyek bizonyítják, hogy csendőrök földmivesséket csupán szocialista voltak miatt *egyönlovással* fenyegetik. Igazolja a vidék általános viszonyainak bizonytalan voltát, különben már a »Pester Lloyd«-nak a ti. sazaszlári per alkalmával közzétett cikksorozata, amely a *torturának hatósági közegek* által való alkalmazását igazolja. Budapest, 1898. április 7. Tisztelettel *Schmitt Jenő dr.*

TÁVIRATOK ÉS TELEFONJELENTÉSEK.

A spanyol-amerikai háború előtt.

Madrid, április 7. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Amint a *Fabra* ügy-nökség jelenti, a béke fentartásá-

nak reménye növekedett. Ugy hal-latszik, hogy a Spanyolország és a kubai felkelők között kötendő *fégy-verszünetre* vonatkozó formulát megtalálták. Ha ez a hír megerősítést nyer, akkor a hivatalos lap holnap vagy holnapután közli az erre vonatkozó decretumot. A »*Bizcaya*« és »*Almirante Oguesudo*« spanyol cirkálók megérkeztek *Portorícoba*, ahol további parancsokra várnak.

London, április 7. A Reuter-ügynökség jelenti *Keywestből* április 6-áról, hogy az ottani hajóügynök azt a hírt kapta, hogy a »*Mascotte*« délután *Lee* főkonzullal és sok amerikaival elhagyta Havannát.

Lábmosás az udvarnál.

Bécs, április 7. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Ő Felsőge madélelőtt a Hofburgban a szokásos szertartások után a főhercegek és főhercegnők, a legfelsőbb udvari méltóságok, *Goluchowski* gróf *Kállay*, *Thun*, *Wittek*, *Bylandt-Rheydt* miniszterek és számos katonai és állami méltóság jelenlétében végezte a tizenkét aggastyán lábmosását. A királyné Ő Felsőge távolléte miatt az öreg asszonyok lábmosása elmaradt, de azért őket is a szokott módon gazdagon megajándékozták.

ESTI HIREK.

Lábmosás a Mátyás-templomban.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

A budavári koronázó Mátyás-templomban ma délelőtt ment végbe a nagycsütörtökön szokásos lábmosás szertartása. A templomban nagyszámu ajtatos közönség gyűlt össze.

Az ünnepi szent misét *Vaszary Kólos* biboros hercegprimás tartotta fényes segédlettel, melynek tagjai voltak: *Bogisich* Mihály c. püspök, *Walter* Gyula kanonok, primási irodavezető, *Kohl* Medárd dr. és *Klinda* Teofil dr. titkárok, *Gudenus* báró és *Andor* udvari papok, *Kriszán* Mihály szeminariumi igazgató, *Puri* Iván dr. tanulmányi felügyelő, *Nemes* Antal dr. és *Bozóky* budavári káplánok. Mise alatt a templomi ének és zenekar *Vavrinec* Mór karnagy vezetésével két régi magyar éneket (1651-ből) és a régi Gregoriánmisét adta elő *Bogisich* átiratában. Mise után volt a lábmosás szertartása. Tizenhét öreg budai polgár a szentélyben foglalt helyet vadonat új ruhában. A hercegprimás sorra lehajolt hozzájuk s megmosta és utána megcsókolta az aggastyánok lábát, közben *Bogisich* Mihály püspök régi psalmusokat énekelt.

A lábmosás szertartásában résztvevő öregek nevei ezek: *Klöszl* József 72 éves, *Wörth* Mátyás 74 éves, *Schultz* Alajos 72 éves, *Fuszer* György 64 éves, *Gálik* József 72 éves, *Schön* Ferencz 79 éves, *Neigl* Kilián 79 éves, *Siling* Ferencz 74 éves, *Brebner* József 80 éves, *Kilián* Lorvár 74 éves, *Demusz* Ferencz 85 éves, *Pelkó* Simon 77 éves. A résztvevők éveinek száma összesen 902 évet tett ki. Az öregek az új ruhán kívül egy zacskó ezüst pénzt és jó ebédet kaptak.

Délre járt mire a szertartás véget ért. A hercegprimási palotában délben ünnepi ebéd volt, amelyen az asszisztáló papság vett részt.

Rendőri hírek.

— *Hol van Várkonyi?* A szocialisták központi tanyájáról, a »*Kontinentál*« kávéházból kelt szárnyra az a hír, hogy *Várkonyi* István itt Budapestben tartózkodik. A rendőrség ma reggel harmincz detektívet mozgósított és küldött *Várkonyi* lakására, azonban *Várkonyi* sem ott, sem a fővárosban egyebütt nem találhatták.

— *Öngyilkossági kísérlet a bíróságon.* *Bálek* Borbála budapesti szü-

letésű 46 éves napszámosnő tegnap részegsége miatt bekísérték a VIII. kerületi kapitányságra. Az asszony a bíróságon a fejkendőjéből készült kötéllal az ablak rácsozatára akasztotta magát, de szerencsére ép akkor ment be az ügyeletes rendőr, a ki a kötéleket elvágta. Az asszonyt kijózanodása után szabadon bocsátották.

— *Aggyonvert cseléd.* *Schowanecký* Oszvald vendéglős felesége ma délben Bem-utca 3. sz. a. lakásán *Nagy* Karolin nevű cselédjét egy bottal üggyütötte fejbe, hogy eszméletlenül összerogyott. Lapunk zártáig a mentők még nem tudták magához téríteni.

— *Csecsemő holttest.* Ma reggel a Zugligerben, a hidegkúti utól mintegy 70 lépésnyire a Judex-féle kertben egy szilvafa tövében, mintegy háromhetesnek látszó leánycsecsemő holttestét találták meg. A nyakán fojtogatás nyomai látszanak. A vizsgálatot megindították.

— *Felsült tolvajok.* *Wolfram* Gyula kesztyűgyáros Hungária-ut 25. sz. a. levő nyaralójába tegnap este két ismeretlen tolvaj behatolt s javában fessegették a szekrényeket, amikor a ház pinceszéjében lakó *Rácz* Mihály házmester észrevette őket, a tolvajok meg őt. A betörők erre elmenekültek úgy, hogy semmit sem vittek magukkal, sőt az egyik a nagy sietségben még a kalapját is elvesztette.

— *A dunába fullt ló.* *Mather* Antal kocsis ma reggel oly ügyetlenül hajította két kerekű kordéja elé fogott lovát a Rudas-fürdőnél folyamatosan levő rakodópart szabályozásánál, hogy a ló kocsival belefordult a Dunába. A szegény pára kétségbeesve uszolt nehéz terhével, de az ár besodorta a folyam közepére, ahol keserves vergődés után a habok elnyelték. *Mathes* ellen megindították az eljárást.

Törvény előtt.

— *Bírósági kinevezések.* A mai hivatalos lap szerint a király *Langer* Jenő dr., nagykikindai ügyészeti ügyész és *Sántha* Elemér budapesti ügyészeti alügyész a budapesti büntető törvényszékhez bírálkák, *Halász* Lajos dr., budapesti ügyészeti alügyész a budapesti ügyészeti alügyész, *Szükségy* Sándor fehértemplomi ügyészeti alügyész a perlaszi járásbíróhoz járásbíróvá, *Tóth* Ferencz ielvinczi járásbírósi albirót a gyulai ügyészeti alügyész, végül *Paulik* Béla csurgói járásbírósi aljegyzőt a nagybereznai járásbíróhoz albiróvá kinevezte.

— *Schmidt Jenő sajtópöre.* *Schmidt* Jenő dr. ellen a »*Földmives*« című szocialista lapban megjelent cikke miatt, e hónap 28-án délután 3 órakor tartják meg az esküdtzéki tárgyalást.

— *Tricocche és Cicotet szabadok.* A minap tartóztatták le *Hartmann* Manó és *Altschul* Adolf pénzágenséket, ifjabb *Höizl*l kötött váltóügyletükért. A büntetőtörvényszék *Czeke* bíró referálása alapján ma tárgyalta ezt az ügyet és mindkettőnek szabadlábra helyezését határozta el, ami nyomban meg is történt.

Különlétek.

— *Mattasich-Keglevich Budapestben?* A mai reggeli lapok arról adnak hírt, hogy *Koburg* Lujza hercegnő kíséretét, *Mattasich-Keglevich* Géza főhadnagynak egyik volt tanára tegnap az Erzsébet-köruton »*dragonyos tiszti*« (?) egyenruhában látta sétálni. Értesülésünk szerint *Mattasich-Keglevich* Géza dsidás főhadnagy volt tanárai közül csakis egy tartózkodik Budapestben, ki mint törzstiszt egyik fővárosi ezredhez van beosztva és ez az egy is jelenleg szabadságon van. Másikholben a dsidás főhadnagy budapesti tartózkodásáról a téparancsnokságnál sem tudnak semmit sem. Különbén *Mattasich* magas sorány főhadnagy, nem pedig könczós, m

reggeli lapok közleményei írják. Mattasich-Keglevich utoljára múlt év május 26-án volt Budapesten.

Kitüntetett alispán. Nagyküüllő vármegye alispánja Somogyi István a harmadosztályú vaskorona rendet kapta.

Uj igazgató. A mai Budapesti Közlöny szerint a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Kutracs Rezső szent gotthardi állami algymnasiunai rendes tanárt ezen tanintézet igazgatójává a VIII. fizetési osztály 2-ik fokozatába kinevezte.

Hol van Andrée? Stockholmi táviratunk szerint Ekholm, Andrée egykori kíséruje kételyét fejezte ki ama hírek valósága felett, mintha Andrée Alaskába érkezett volna. Ha ez a hír való volna, — ekkép nyilatkozott Ekholm — akkor Andrée Viktorián át táviratozott volna, vagy pedig maga utazott volna Viktoriába. Ekholm lehetetlennek tartja, hogy Andrée léggömbjével Alaskában szállott volna le, ellenben a jégen át vagy foka-vadászó hajókon eljuthatott oda.

Az április ilikünnep. Az április hónap 11-ikén délután 4 órakor az újváros háza termében tartandó városi dísz-községi ülést karzati belépőjegyek Rényi Dezső főjegyzőnél (régí város háza I. em. 22. ajtó.) kaphatók. A jegyekre elsősorban a bizottsági tagok családjából valók tarthatnak számot. A szó: *csődlista pártvezetőség* ma esti ülésben határoz az április 11-iki *fáklyásmeneti* dolgában.

Az igazságügyi miniszteriumból. Lévai József dr. az igazságügyminiszterium tiszteletbeli miniszteri segéditkára címet és jellegét kapott.

Szél által kitért erdők. Folyó hó 4-éről 5-ére virradó éjjel — mint levelezők írja — Szomolnok bányavárosát irtóatos szélvihar lepte meg. A szél É. K. K. irányból jött s végigsöpört az egész völgyön. A szél irányában fekvő hegyoldalról a százasod fenyőket egyszerűen lekaszálta, mint aratók a gabonát; 100—150 ezer fenyőtörzs fekszik kitérve az állami és községi erdőkben.

A gyilkos kocsis. Veltner Miksa, 37 éves siklósi lakos, öreg vasakkal szokott házalni. Összevásárolta azokat a vidéken és a pécsi gyáraknak eladta. A napokban Pécsváradon tett nagyobb vásárlást. Válté József nevű pécsváradai fuvarost fogadta a vas szállítására. Utközben — mint levelezők írja — a kereskedő többször figyelmeztette kocsisát, hogy ne hajtson oly sebesen, de a kocsis rá sem hallgatott, hajtott a maga akaratára szerint, úgy hogy több vasdarab hullott le a kocsirol a sebes hajtás következtében. A kereskedő többször le akart szólni, hogy felfedje a vasakat, de a kocsis nem engedte. Ha ezért a kereskedő szemrehányást tett neki, még neki állt feljebb. A hirdi lejtonél azonban oly sebesen hajtott, hogy a vasaknak majd fele lehullott. Ekkor Veltner kijelentette, hogy addig nem megy tovább, míg a vasakat össze nem szedi. A kocsis erre dühösen rákiabált, de látva, hogy ez nem használ leugrott a kocsirol és a szegény Veltner hasát felhasította. Erre, mint ki jól véggezte dolgát haza hajtott Pécsváradra. Jó későre a hirdi kocsmáros hajtott arra kocsiával és a nyoszörgésre figyelmes lett. Leszált a kocsijáról, csakhamar megismerte Veltner s kocsijára tette s beszállította Pécsváradra. A bíróság előtt nyomban kihallgatták s még megtudta nevezni gyilkosát, s azután rá nemsokára meghalt. A gyilkost azonban elfogta a esendőség.

Díjmentes tagfölvétel. Az alkotmány 50 éves jubileum alkalmából a «Zion»-egylet VII., Erzsébet-körút 26. sz. a. irodájában naponta a hivatalos órák alatt (9—12; 3—6) április hó végeig a szokásos fölvételi díj nélkül vesz föl tagokat. Telefon 59—49.

Sport.

Luluról mesés hírek keringenek. A Springer-istálló derby-krackje egy trialban állítólag kitűnően tartotta magát *Debutante* mellett. A Harvester-csikót különben ismét nagy pénzzel fogadták a derbyre, úgy hogy ma már csak 6:1 oddsot kínálnak ellene a bookmakerek

Bálványomot nagy összeggel fogadták a *Przedswit* handikappra. Odds-a 25-ről 12:1-re esett. A Bálvány-csikó 45 kilót visz a versenyben s ha igaz, hogy egy trialban megverte *Keletet* és *Pittet*, úgy tényleg elsőrangú eséllyel is indul a 10,000 koronás díjban.

Gomba. *Wette nicht, Álmos, Kelet* a beavatottak tipje a *Przedswit*-handicapra.

Bécsi versenyek. A bécsi tavaszi meeting első napjának nevezései fényesen ütöttek ki. Csaknem minden futamra tizenöt nevezést adtak le. A *Przedswit* handikap mellett különösen érdekesnek ígérkezik a *kiserleti verseny*, amelynek 1000 méteres távolságán *Kárpáth, Longchamps, menyecske, Virgoncz, Jablanicza, Hebe, Nanvina, Nyilvány, Vigész* tehát kiváló társaság mérkőzhetik. Szép futás lesz a megnyitó verseny is, amelyben az idősebbek közül *Kelet, Babenwater, Csintalan* és *Lesi belyár* kerülhet össze néhány jó három évessel. A fiatalok közül *Wienerwald, Hebe, Csipke, Gogert* és *Spinster* válnak ki.

SZÍNHÁZAK.

Mai színházi műsorok:

Nemzeti színházban: *Iskarióth Várady Antal* tragédiája. Főszereplők: *Szacsavay, Bercsényi, Somló, Mihályfi, Ujházy Jászei M.* Kezdeté 7 órakor.

Operaházban: *Tanháuser és a wartsburgi dalnok-verseny* Wagner operája. Főszereplők: *Ney D. Diósyne H. B. Larissa, Beck, Váradi, Kornai, Bitterbauer G.* Kezdeté 7 órakor.

Várszínházban: nincs előadás.
Végszínházban: *A Söke Katatin Voss Rikárd* drámai regéje. Főszereplők: *Fáy Sz. Molnár R. Horváthy H., Varsányi J. Balassa. Gál, Góth, Tapolczai.* Kezdeté fél 8 órakor.

Népszínházban: 1848. (*Hadak utja*.) Látványos, zenés színmű, előjátékkal 11 képb. Irta és zenéjét szerzette: *Verő György.* Kezdeté 7 órakor.

Magyar színházban: *Aranylakodalom 1848—1849.* Látványos színdarab 8 képb. dalokkal és tánczszal. Irta: *Beöthy László* és *Rakosi Viktor.* Zenéjét összeállította: *Fekete József.* Kezdeté 7 órakor.

A beperelt Ember tragédiája. *Madách* Aladár, az elhunyt nagy költő fia és egyedüli örököse, a *Nemzeti színház* igazgatósága ellen keresetet indított a budapesti törvényesek előtt 15,000 forintnyi 1883 óta ki nem szolgáltatott *tantiéme összeg kiadása iránt*, amelyre *Madách* Aladár, mint az *Ember tragédiája* szerzőjének jogutóda, igényt tart. *Madách* Aladár keresetében egyttal azt is kéri, hogy a *Nemzeti Színház tiltásék el ennek a darabnak további előadásától.* A pörnek anyagi része kétséges, mert tudvalevő, hogy az *Ember tragédiáját* *Paulay* Ede alkalmazta színtre és annak idején *Madách* örökösei lemondtak a darab után járó tantiémek jogáról az át-dolgozó javára.

A kulisszák mögöl.

Sok pikáns szépség van a Magyar Színháznál, de talán *Varga Nusi* mégis a leg-pikánsabb. Sokan ugyan *Szegedy Irént* tartják annak, mások viszont *Récsa Lilit* mellett foglalnak állást, de nem kicsi a *Somló* Emma tábora se... hogy csak nehányat említsék. Én azonban e pillanatban *Varga Nusit* tartom a leg-pikánsabbnak, mert e pillanatban éppen róla akarok írni... Valószínű, hogy holnap *Hébe* Anna — a leg-robosztos szépség — holnapután *Serlegi Ida*, majd *Virág*, még majd-dabb pedig *Szalay* kisasszony pártjához szegődöm, csak azt engedjek — könyörgöm szépen — hogy ma Nusikáról szóljon a dal.

E kis *vargabébi* után elárulom, hogy a Magyar Színház kulisszái mögött voltam. Nekem ez duplán tiltott gyümölcs lévén, duplán ízlett.

Természetesen a színpadon az „Aranylakodalom” járt, mi azalatt míg odakünn pazarolták a puskaport, a legújabb ujdonság a „Papa de Francine” című látványos darab próbáiról fecsegtünk.

— Mi lesz az ujdonság magyar czime? Kérdeztem én.

— «Utazás egy apa körül», felelte ő — *Varga Nusi.*

— Jó? Kérdezem én.

— Pompás! feleli ő.

— És nagyon időszerű! szólt közbe *Iványi Anti.*

— Miért? kérdezi ő — *Varga Nusi.*

— Hát most Budapesten sokan utaznak egy vagy több apa körül, mondja *Iványi*, aki pedig férfi-naiva.

— Nem értem! szól *Nusi* és ártatlan szeméit felém fordítja.

Nem mertem felvilágosítani. *Stix.*

KÖZGAZDASÁG.

Séta a vásárcsarnokban.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

A közeledő husvétii ünnep egészen megváltoztatta a központi vásárcsarnok képét. A mi először szemünkbe ötlük az a virágkiállítás gazdagsága. A virágárusok jól számítanak a husvétii ünnepeken is kedves ajándék egy-egy szép virágcsokor. A nagyhét legkeresettebb árucikkje azonban a *friss tojás*. Az idei összes szállítás azonban nem olyan nagymérvű, mint a tavalyi, de azért az árak nem magasak s habár az árak különbségénél fogva az árak között van is némi különbözet, a háziasszonyokat megnyugdathatja vásárlásaiknál azon tudat, hogy egészen friss tojást kapnak; mert a téli tojások teljesen elkeltek. A *bibiczojások* kedvelői is örömmel láthatják, hogy ez inycenz áru elég olcsón és nagy mennyiségben kapható. A legszebb példányok tiz krjával kelnek s remélhetőleg később még olcsóbban fogják árusítani. A háziasszonyok figyelmét felhívjuk e helyen a *bibiczojás* vizsgálására. A *bibiczojást* szélesebb végével tiszta kútvizbe kell állítani, ha friss a tojás, akkor rögtön lestülyed s fekvő helyzetet vesz fel, ha nem friss azon helyzetben marad, amelybe állítottuk és a víznek felszínén uszkál, akkor egészen romlott.

Husvétii árucikk a *prágai* sodar is, amelynek kilóját most 1 forint 20 krajczárért adják. Legelőnkebb a forgalom mégis a *halárusoknál*. Feltűnő nagy mennyiségben szállítottak fogast.

A zöld csütörtök kedvencz eledele a spénát is nagy mennyiségben volt a vásárcsarnokban, bár friss, idei termény még csak 3—4 hét múlva lesz kapható. Karfiolt, ma már ritkábban szállítanak, s mert az ára emelkedett a múlt héten 10—12 krajczár volt ma már 15—30 krajczárra rugott. *Fiatalfejes maláta* csalogatva mosolyog minden felé uborkasalátának való uborka is, a korai tavasz kellemes időjárása folytán kelően van képviselve. A szárnyasok piacza gazdag ugyan, de nagy választékot nem nyújt. A legjobb husvétii sültnek ajánlatosak a *fiatal libák*. Az ára most még magas. Tyukok és gyöngytyukok szintén nagy mennyiségben kaphatók, épp úgy, mint a kacsá. A *husvétii bárányokat* olcsón kínálják.

Aranyossy Andor.

Jelentések a tőzsdékről.

A gabonaüzlet Budapesten. Amerika alacsonyabb jegyzéseit ellensúlyozta a hideg időjárás, a malmok készséggel vásároltak. Elkelt 22,000 q. buza változatlan áron.

A következő buzafajok kerültek forgalomba.

Tiszavidéki	150 mm.	76	kg.	13.25	frton,
		100		75	> 13.05
Szentesi	400	>	74.8	>	13.10
Makói	2100	>	74.5	>	13.10
	600	>	70.5	>	13.35

	300	>	79	>	13.45
	1600	>	75	>	13.20
Bácskai	1100	>	76	>	13.37fél
	2000	>	74.7	>	13.10
Romániai	3500	>	78	>	11.20
	5700	>	72	>	10.20
Orosz	1000	>	72	>	10.35

Egyéb gabonaművekben az irányzat nyugodt, az árak nem változtak. *Rosost* 8.70—9.05, *tengerit* 5.40—5.45, és *sabot* 6.80—7.20 frton vásároltak.

A határidőpiacon a forgalom korlátozott alakult, az árak nem igen hullámzóttak. Zárlat felé az irányzat fedezésre megszilárult.

Kötötték:

Buza tavaszra	12.66—12.76
Buza őszre	9.23—9.30
Rosz tavaszra	8.68—8.62
Tengeri máj.-jun.-ra	5.27—5.30
Zab tavaszra	6.90—7.05

A déli tőzsde zárlatjegyzései:

Buza tavaszra	12.74—12.76
„ őszre	9.29—9.30
Rosz tavaszra	8.65—8.68
Tengeri máj.-jun.-ra	5.28—5.29
Zab tavaszra	7.05—7.06

A budapesti értéktőzsde. A spekuláció ünnepek előtt tartózkodott az üzlektől, forgalom igen szűk körre terjedt.

Az előtőzsdén előfordult kötések: magyar hitel. 375.25—375.— osztrák hitel részv. 365.30.—364.90 leszámítoló bank részv. 251.50.— osztrák-magy. államvasut részv. 344.70—344.25 rimamurányi vas-mű részv. 251.— közuti vaspálya részvény 408.50.—401.— villamos vasut részvény 275.—274 frton.

A gabonaüzlet Bécsben. A külföldi változatlan jegyzések a spekulációt tartózkodásra intették, a forgalom pangott.

Jegyzések:

Buza tavaszra	12.56—12.58
Rosz tavaszra	8.94—8.96
Tengeri máj.-jun.-ra	5.58—5.59
Zab tavaszra	7.26—7.28

A bécsi értéktőzsde. A kedvezőtlen politikai hírek az irányzatot kevésbé befolyásolták, a hangulat nyugodt maradt.

Jegyzetek: osztrák hitelrészvény 355.10 magyar hitelrészvény 374.75, magyar aranyáradek 121.15, magyar koronaáradek 99.30 anglo bank 158.75, osztrák-magyar államvasut részvény 344.25 fonton.

Felelős szerkesztő *Neszmély Artur.*

„Budapesti közuti vaspálya társaság”

Hirdetmény.

A «Budapesti közuti vaspálya társaság» XXXIII. rendes közgyűlése folyó évi április hó 20-án delutáni fél-negy órakor.

a társulat saját épületében V., Lipót-körút 22. szám alatt fog megtartatni.

Napirend:

- Igazgatósági évi jelentés; előterjesztése az 1897. évi zárszámadásnak és mérlegnek és a felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentésének; az osztalék megállapítása: határozat a fölmentvény megadása érdemé.
 - Jelentés az átalakítási munkálatokról, építkezésekről, a kiadott összegek és a födözettről erre vonatkozó határozatok.
 - A választmány újbóli megválasztása. Szavazati jogot adnak a társaság közgyűlésein (alapszabályok 15. és 20. §§.) egyaránt a társaság részvényei s illetőleg elvezeti jegyei, ha legalább négy nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letéteményeztetnek; 20 darab részvény vagy elvezeti jegy után egy szavazat gyakorolható. oly megszorítással azonban, hogy 20 szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat sem saját nevében, sem pedig megbízásból.
- Fölhivatnak tehát a t. cz-részvényes urak, kik a jelen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, miszerint a czimleteiket a szelvényekkel együtt, beleértve a folyó évi május 1-én lejártot is bezárólag folyó évi április 16-ig, az igazgatóságnál (V. kerület, Lipót-körút 22. szám) délelőtt 9—12. delután 4—5 óra között, törvény mellett letenni méltóztatassanak, hol a felügyelő-bizottság jelentése is átvetetű lesz.

Budapest, 1898. márczus 31.

Az igazgatóság.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

A József-körút és Baross-utzasarkán levő „Commerce” kávéházamban naponként

Dankó Gábor

15 tagból álló világhírű játszik Számos látogatást kér.

Káldor Zsigmond